Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Romssa ja Finnmárkku stáhtaháldđašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:	Vår ref:
08.04.2021	2018/451
Deres dato:	Deres ref:
22.02.2021	2020/3005

Unjárgga gjelda / Nesseby kommune
Rådhus
9840 VARANGERBOTN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Anders Tandberg, 78 95 03 34

Statsforvalterens uttalelse - høring av forskrift om snøskuterløyper i Nesseby kommune - endret forskrift etter klage

Vi viser til brev fra Unjárgga gielda/Nesseby kommune hvor kommunen sender på høring forslag til forskrift om snøskuterløyper. I denne høringen søker kommunen å rette opp feil og mangler anført i Statsforvalterens klage av 23. desember 2020 til kommunens vedtak i sak PS 50/20 om forskrift om snøskuterløyper. Dette da kommunen har tatt klagen til følge og opphevet eget vedtak i sak PS 50/20.

Vi vil gi kommunen honnør for å ha kommet langt i prosessen og for det resultatet som nå er lagt frem. Vi ser fram til at kommunen får på plass en ny forskrift om snøskuterløyper og stiller oss til rådighet dersom kommunen har ytterligere spørsmål i den avsluttende fasen.

I det følgende vil vi kommentere hvordan kommunen har søkt å rette de feil og mangler som Statsforvalteren påklaget forskriften med bakgrunn i, og hvordan vi nå stiller oss til kommunens retting av disse. Der vi foreslår endringer, eks. i bestemmelser, er ikke disse så store at det kreves ny høring.

1 Klageanførsel om løyper vedtatt uten grunneiersamtykke i strid med lovkrav i nf. § 4a
Kommunen har imøtegått våre anførsler på følgende måte:

Løype 6 – Havgajávriløypa – løypa utgår i sin helhet
Løype 11 – Álásjávriløypa – løype fra 2. Skivann/Savetjávri til kommunegrense Tana er tatt ut.
Løype 9 – Holmvannløypa – traséen forblir uendret fra dagens trasé.
Løype 13 – Nyelvløypa – Rasting på Sundejávri og Sabbenjávri tillates ikke

Løyper/vann uten grunneiersamtykke fra Finnmarkseiendommen (FeFo) er dermed tatt ut av forskriften.

Statsforvalterens merknader
Etter hva vi kan se oppfyller nå forskriften kravet i nf. § 4a til grunneiersamtykke.

2 Klageanførsler om hensynet til reindriften – forbud i nf. § 4a om løyper vesentlig skade og ulempe for reindriften
Kommunen har imøtegått våre anførsler på følgende måte:

- Løype 6 Havgajávriløypa: Tatt ut av forskriften grunnet vesentlig skade eller ulempe for reindrifta i Rbd 6.

- Løype 9 Holmvannsløypa: Innspill fra Rbd 6 om å beholde eksisterende løypetrase er tatt til følge.
- Løype 11 Álásjávriløypa (avlastningsløype): Løypestans på 2. Skivann/ Savetjávri. Løype videre til kommunegrense Tana er tatt ut av hensyn til Rbd 6 og Rbd 7.
- Løype 13 Nyelvløypa: Rasting tillates ikke på Sundejávri og Sabbenjávri.
- Løype 12 Diergiløypa: Rasting tillates ikke på Diergijavri
- Reinbeitedistriktenes anledning til å anmode midlertidig stenging av hele eller deler av løypenettet et tatt inn i forskriftens bestemmelser § 2c.
- Kommunen anerkjenner at flere av løypene kan være til vesentlig skade eller ulempe for reindrifta. Det er foretatt supplerende vurderinger av hensynet til reindriften. Der løyper i særverdi- eller minimumsområder kan være til vesentlig skade eller ulempe, er dette løst gjennom endringer/nedkorting av løypenettet og reindrifta kan be om stenging/utsatt åpning av løyper.
- Det er avholdt dialogmøte mellom kommunen og Rbd6 den 9. februar 2021 for å imøtekomme innspill fra reindrifta.

Der Rbd 6 har bedt om tidligste åpningsdato 1. januar, har kommunen vurdert at dette løses gjennom bestemmelsens § 2c om åpning/stenging av løyper i samråd med reindrifta.

<u>Statsforvalterens merknader</u>
2.1 Forskriftens bestemmelser
Statsforvalteren er tilfreds med ny ordlyd i bestemmelsenes § 2 b om at åpning av den enkelte løype «skal forhåndsgodkjennes» av Rbd6. Dette er i tråd med distriktets tilbakemeldinger i saken. Dette er med på å sikre at løypene ikke vil være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften og dermed kan tillates jf. lovkravet i nf. § 4a.

Statsforvalteren er tilfreds med ny ordlyd i bestemmelsenes § 2 c første og andre punktum om at kommunen «skal stenge deler eller hele løypenettet dersom reinbeitedistrikt 6 anmoder om dette..». I likhet med § 2 b er dette er med på å sikre at løypene ikke vil være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften og dermed kan tillates jf. lovkravet i nf. § 4a.

Slik bestemmelsenes §§ 2b og 2c fremstår, imøtekommes etter vårt skjønn de krav Rbd6 har fremmet om tidligste åpningsdato for totalt 14 løyper.

2.2 Trasevalg og nedkorting av løypenett og vann tillatt for rasting
Statsforvalteren er tilfreds med at løyper/rasting på vann, som av reindrifta er vurdert til å være til vesentlig skade eller ulempe, er tatt ut av forskriften.

3 Klageanførsel om brudd på utredningsplikten i nf. § 4a og fvl. § 37
Statsforvalteren påklaget kommunens forskrift bl.a. da utredningsplikten i nf. § 4a og fvl. § 37 vedrørende hensynet til reindriften ikke ble ansett som oppfylt.

Med de tilleggsvurderinger kommunen har foretatt, hvor kommunen har lagt vekt på innspill fra reindriften, og da det er gjennomført møte mellom kommunen og Rbd 6, anser vi utredningsplikten i nf. § 4a og fvl. § 37 som oppfylt vedrørende hensynet til reindriften.

4 Klageanførsel om brudd på lovkrav i nf. § 4a om vurdering av innkomne høringsuttalelser
Det følger av nf. § 4a tredje ledd og Klima- og miljødepartementets merknader til tredje ledd at:

> *«Av vedtaket skal det fremgå hvordan innkomne uttalelser til forslaget og konsekvensene av snøscooterløypene med bestemmelser har vært vurdert, og hvilken betydning disse er tillagt.»*

Før kommunen kan vedta ny forskrift må den derfor synliggjøre hvordan innkomne uttalelser har vært vurdert i prosessen og hvilken betydning disse er tillagt. Vi minner om at dette gjelder både tidligere uttalelser i saken og de som måtte komme ifm. denne høringen.

5 Klageanførsler om forskriftens bestemmelser

I nytt forslag til bestemmelser er feil og mangler påpekt i vår høringsuttalelse av 15. januar 2019 og 23. desember 2020 tatt til følge av kommunen.

§ 1 Formål

Første setning fremstår noe rotete:

> *«Formålet med forskriften er å regulere adgang til utmark og islagte vassdrag gjennom forskrift som regulerer trasèer, områder og tidsrom for bruk av snøskuter i på offentlig godkjente skuterløyper i Nesseby kommune»*

Det bør i tillegg fremgå at det kun er kjøring med typegodkjent snøskuter (beltemotorsykkel) som er tillatt brukt i løypene, ikke ATV med påmonterte belter og liknende.

Eks. fra Alta kommunes forskrift om snøskuterløyper:

> ***«§ 1.Formål***
>
> *Formålet med denne forskriften er å regulere og legge til rette for kjøring med snøskuter i fastsatte løyper.*
>
> ***§ 2.Virkeområde***
>
> *Forskriften gir bestemmelser om bruken av kommunale snøskuterløyper i Alta kommune, herunder hastighet og kjøretider. Bestemmelsen hjemler kun kjøring med typegodkjent og registrert snøskuter (beltemotorsykkel). Den hjemler ikke fornøyelseskjøring med andre motorkjøretøy, som ATV med påsatte belter eller snørekjøring etter tråkkemaskin (catskiing).»*

Eks. fra Sør-Varanger kommunes forskrift om snøskuterløyper:

> ***«§ 1.Formål***
>
> *Formålet med denne forskriften er ut fra et samfunnsmessig helhetssyn å regulere og legge til rette for kjøring med snøskuter i fastsatte løyper.*
>
> ***§ 2.Virkeområde***
>
> *Forskriften gir bestemmelser om bruken av kommunale snøskuterløyper i Sør-Varanger kommune, herunder kjørefart og kjøretider. Bestemmelsen hjemler kun kjøring med typegodkjent og registrert snøskuter (beltemotorsykkel). Den hjemler ikke fornøyelseskjøring med andre motorkjøretøy, som ATV med påsatte belter eller snørekjøring etter tråkkemaskin (catskiing).»*

§ 2 – Åpning og stenging av løypene

Det bør i § 2a presiseres krav om «bærende snølag» der det i bestemmelsen heter «vær- og føreforhold».

Siste setning i § 2c er en ren henvisning til Statsforvalterens myndighet etter nf. § 9 og er overflødig. Dette egner seg heller i en kommunal rutine for hvordan åpning/stenging skal foregå.

I § 2e vises det til «Fylkesmannen». Dette må endres til «Statsforvalteren».

§ 5 – Skilting og merking
Dersom kommunen ønsker det kan den ta inn en bestemmelse om at løypene skal merkes etter kartfestet trase, men at denne kan fravike inntil 15 meter til hver side for å sikre en funksjonell trase. Dette er det en ulovfestet adgang til jf. nf. § 4a og Miljødirektoratets veiledning, men det kan være hensiktsmessig å presisere dette med tanke på drift av løypenettet.

Avvik større enn 15 m til hver side krever imidlertid endring i forskriften da løypekartet er juridisk bindende.

§ 7 - Rasting på islagte vann
Forholdet mellom bestemmelsenes § 7 b og § 7 d fremstår som noe uklart, da man i § 7b skriver at det er tillatt å raste på hele islagte vann der hvor det går løype til vannet, mens det i § 7 d listes opp de vann det er tillatt å raste på. Dersom det ikke er samsvar mellom bestemmelsene, bør dette rettes opp.

Det bør presiseres eksplisitt at ved rasting på islagte vann tillates kun kjøring i rett linje ut fra løypa og at det ikke er tillatt å kjøre opp på land for å raste med mindre avstanden er mindre enn 300m fra løypa.

§ 8 – Kjøretillatelse og gebyr
Skrivefeil i § 8f. Det menes vel her «unntatt».

6 Klageanførsler om forskriftens kart
I nytt forslag har kommunen lagt ved et kart som er i tråd med bestemmelsene, hvor løpenummer fremkommer og med tegnforklaring som skiller det vanlige løypenettet fra avlastningsløypene. Dette er i tråd med vår uttalelse 23. desember 2020.

Kartet som er sendt på høring er en scannet versjon av PDFen. Kartet på lovdata.no (vedlegg til bestemmelsene) må være originalfil for bedre lesbarhet.

Generell veiledning

Krav til kunngjøring
Etter nasjonal forskrift § 4a tredje ledd fjerde punktum kreves det at kommunens vedtak av kart over snøskuterløyper med bestemmelser kunngjøres som beskrevet for reguleringsplaner i plan- og bygningsloven § 12-12 fjerde og femte ledd. Siden kommunens vedtak kan påklages, jf. åttende ledd, stilles det særskilt krav til kunngjøringen. I tillegg gjelder forvaltningslovens krav til kunngjøring i § 38 og § 39 hvor det blant annet kreves at forskriften kunngjøres i Norsk Lovtidend.

Krav til kart
Løypene skal fastsettes i eget kart jf. § 4a andre ledd andre punktum, og kartet skal inngå i forslaget som sendes på høring. Kart med løype skal produseres digitalt og tilfredsstille reglene i den nasjonale standarten for geodata (SOSI-standarden). Kartdata skal kunne eksporteres og importeres som SOSI-filer. Miljødirektoratet har utarbeidet en egen SOSI Produktspesifikasjon for snøskuterløyper og barmarksløyper som skal benyttes. Dette for at løypene skal kunne inngå i ny nasjonal database for snøskuterløyper. Se brev fra Miljødirektoratet 16. november 2017.

Etter at forskriften med kart er vedtatt, skal snøskuterløypa tegnes inn i kartet til kommuneplanens arealdel. Løypene skal vises med linjesymbol i gjeldende standard for arealplan. Det forhåndsdefinerte linjesymbolet SOSI kode 1164 skal brukes ved inntegning i kommuneplanens arealdel.

Nasjonal forskrift § 4a niende ledd ble den 11. november 2020 endret slik at kommunene nå er pliktige å tilrettelegge og innrapportere snøskuterløypene sine til Miljødirektoratets database (naturbase.no):

> *«Kommunen skal rapportere inn data om vedtatte snøscooterløyper etter denne bestemmelsen, til Miljødirektoratets nasjonale database for snøscooterløyper. Miljødirektoratet kan fastsette bestemmelser om innrapporteringen.»*

Dersom kommunen har spørsmål til dette ber vi dere ta kontakt med Miljødirektoratet v/friluftslivsseksjonen. Vi kan her bistå med å videreformidle kontakt.

Vi ber videre om at kartfila (SOSI eller Shape) sendes Statsforvalteren for publisering på Nordatlas.no når forskriften er vedtatt.

Med hilsen

Iris Rita Hallen (e.f.)
leder for seksjon vilt og motorferdsel

Anders Tandberg
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Norges vassdrags- og energidirektorat - Region Nord Postboks 5091 Majorstua 0301 OSLO
Sámediggi / Sametinget
Reinbeitedistritk 6 - postmottak
Troms og Finnmark fylkeskommune
Reinbeitedistrikt 7 - postmottak